

[Chr. Thomsen.]

mener, jeg brugte nogen tid til at forklare, hvorfor bygningerne har tabt i investeringskapløbet over for maskinerne i efterkrigsårene, og at vi derfor var kommet i den situation, at kun 40 pct. af bygningerne var tidsvarende. Men det, jeg kritiserede regeringen for, var, at det var gået praktisk talt totalt i stå i de sidste to år.

Jeg forstod på hr. Erik Hansen (Ålborg amt), at på det tidspunkt, hvor lovforslagene var blevet udformet, havde de radikale faktisk sejret på alle punkter. Jeg skal ikke tage glæden fra hr. Erik Hansen (Ålborg amt), og jeg forstår da også godt, at når hr. Erik Hansen (Ålborg amt) har den opfattelse, synes han ikke om mine udtalelser om, at de ved en kombination af list og tvang er blevet slået hen til truget. Jeg må også erkende, at efter at jeg nu har hørt hr. Erik Hansen (Ålborg amt)s kraftfulde udtalelser, kan jeg forstå, at det ikke kan være sket med tvang, og derfor skal jeg ændre mine udtalelser til, at det alene må være sket ved list.

Morten Lange: Jeg forstår, at jeg ikke skulle have takket landbrugsministeren, fordi han havde modtaget inspiration; det havde han ikke, og så er vi kvit på det punkt.

Derimod bliver jeg nødt til at anholde ham på et andet punkt, nemlig i spørgsmålet om, at vi skulle lade historiens glemsel synke over SF's tidligere dispositioner, hvad angår sammenlægningsgrænserne. Det er der så sandelig ingen grund til, for vi er tilfældigvis også, hvad det angår, forholdsvis konsekvente. Dengang vi havde denne sag til behandling, insisterede vi på, at lånegrænsen for os var afgørende, den var på 35 ha og var dengang koblet til sammenlægningsgrænsen. Nu har den nuværende regering været så fornuftig at splitte de to ad, og det er altså en ny historie. Den kan vi naturligvis godt følge med i, men det, der dengang var afgørende for os, var spørgsmålet om lånegrænsen. Det blev sagt dengang, og det er gentaget adskillige gange senere, så det var ikke nødvendigt med telepatisk forståelse; man kunne bare huske, hvad jeg havde sagt før.

Endelig en enkelt bemærkning om statsjord. Det, som landbrugsministeren dér

refererede til, var ikke mine udtalelser dengang, for det sagde jeg ikke noget om, men jeg vil godt lægge en ting til. Man har i forskellige lande i denne verden overordentlig gode erfaringer med statsdrevne storbrug med en forsøgmæssig inderkerne og produktion grupperet deromkring. Jeg tror, det ville være sundt, om også kommende storbrug i Danmark var baseret på enten offentlige eller landbrugsorganisationsmæssige forsøgsstationer med en betydelig produktion knyttet til. Det er efter min opfattelse en fornuftig økonomisk driftsform, og det vil den også være, hvis staten ejer jorden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om fastsættelse af kapitelstakster.

(Lovforslaget (nr. 141) findes i tillæg A. sp. 2839, fremsættelsen i tidenden sp. 4268).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Buchart Petersen: Dette forslag til lov om fastsættelse af kapitelstakster har min velvilje. Det er sjældent, man ser et så moderne og enkelt lovforslag, og jeg skal i hvert fald fra min side gøre det kort. Det er noget, som ikke kendetegner folketinget i det store og hele.

Kapitelstaksterne er kun fornyet en enkelt gang siden 1897, det var den 6. maj 1921, og når man ser tilbage på, hvad det betød, at vi i 1921 gik ned til kun fire kornsorter, og at der så i dag kan komme et lovforslag, som kun tager hensyn til én kornsort, nemlig byg, så må man jo kendetegne det som en forenkling og som en virkelig moderne ting.

[Buchart Petersen.]

Jeg er glad for, at landbrugsministeren har taget hensyn til de forskellige afdelinger i landet, hvor man endnu bruger det gamle danske tøndemål eller hektolitermål, og hvor man har forpagtningskontrakter, hvor man endnu bruger de andre kornsorter såsom hvede, havre eller rug. Der er jo i lovforslaget en omregningstabel, som man kan bruge.

Lovforslaget bygger jo på, at kornhandelen hvert år fra august til årets slutning skal indsende kornpriserne, og det skulle jo bevirke en kolossal forenkling. Og da vi nu er gået over fra mindre amter til storamter, er det nødvendigt, at vi laver denne forandring. Det er en forenkling, som jeg hilser med tilfredshed, og som fremover kun kan blive til hjælp for kommuner, som vil opkøbe jord.

Jeg vil gerne i denne forbindelse sige, at i de jordlovsforslag, som har været til debat her i dag — det er et lille sidespring — havde jeg gerne set, at landbrugsministeren havde indflettet også en forpagtningskontrakt. Det ville have hjulpet os kolossalt ude i kommunerne, men det er der vel mulighed for at diskutere i udvalget.

Kort og klart vil jeg gerne på mit partis vegne tilslutte mig dette lovforslag.

Niels Ravn: Ja, dette lovforslag er jo udelukkende af teknisk karakter, men det betyder alligevel en rationalisering, og det kan jeg fuldt ud tilslutte mig. Man vil nu spare de amtslige kapitelstakstnavn og fastsætte disse takster centralt, og man vil endvidere nøjes med én kornsort, byg.

Men det har for enkelte landmænd her på Sjælland skabt lidt usikkerhed; jeg regner med, at det er ubegrundet, men jeg vil gerne have bekræftet fra ministerens side, at det er ubegrundet. De landmænd, der indtil nu har betalt deres forpagtningsafgifter i relation til hveden, frygter risikoen for, at disse kontrakter ikke fortsat skulle være gyldige, men at man skulle benytte en anden værdimåler. Jeg går ud fra, at den omregningstabel, der findes i lovforslaget, vil være dækkende også for de forpagtningskontrakter, der er indgået med hveden som udgangspunkt.

Niels Eriksen: Også jeg vil gerne anbefale lovforslaget, som betyder en, tror jeg, meget påkrævet rationalisering.

Hr. Buchart Petersen har jo på en udmærket måde redegjort for enkelthederne i lovforslaget, og det skal jeg ikke gentage. Jeg har næret en lille smule ængstelse for — men jeg håber, at denne ængstelse forsvinder — at man uden en overgangsordning vil gennemføre et så omkalfatrende forslag, og jeg vil derfor gerne have, at vi får lovforslaget til behandling i det udvalg, som bliver nedsat vedrørende de øvrige landbrugslove, så vi får lejlighed til at drøfte lidt nærmere, om det er forsvarligt lige på én gang at gå så vidt, som man gør her.

Erik Hansen (Ålborg amt): Jeg vil gerne på det radikale venstres vegne sige om det foreliggende lovforslag, at her er jo tale om en hårdt tiltrængt ajourføring af lovgivningen, der skulle betyde en rationalisering, og en sådan bestræbelse hilser jeg på mit partis vegne med megen glæde.

Men jeg er nødt til at gøre en bemærkning yderligere i anledning af det, der står i § 1, stk. 2 om, at kapitelstakst beregnes for følgende områder osv. Jeg kunne ikke undlade, da jeg sad nede ved ordførerbordet, at bemærke, at det ærede medlem hr. Buchart Petersen omtalte de enkelte landsdele som afdelinger i landet. Jeg synes, det er rimeligt at fastholde at i § 1, stk. 2, er der tale om 9 ligeberettigede amter i landet, og der kan ikke være noget enkelt, der er en underafdeling af noget, som det synes at fremgå af det ærede medlem hr. Buchart Petersens tale.

Morten Lange: Det mest interessante ved dette lovforslag er i virkeligheden dets historiske værdi. Det konstateres som et etableret faktum, at nu har mange års kornlove endelig fået gjort byg til den dominerende kornsort i Danmark, samtidig med at dansken næsten er holdt op med at æde byggrød, og det er jo egentlig en ganske mærkelig udvikling.

I forbindelse med lovforslaget kan vi konstatere, at det er et faktum, og derfor betyder det en rationalisering, men egentlig er det jo et kunstprodukt på baggrund af den lovgivning, vi herinde har eksekveret. Det må vi bare erindre os.

[Merten Lange.]

I øvrigt forstår jeg, at dette lovforslag har en yderligere mangel: det kan åbenbart ikke bruges til at styrke den regering, vi har. For jeg forstår, at hr. Niels Eriksen mener, det er revolutionært, men selv et revolutionært forslag kan han altså tage, hvis det kommer i udvalg, og når ikke engang en sådan opskrift kan være tilstrækkelig dynamit under regeringen, er det altså i hvert fald ikke denne lunte, vi skal udløse.

Jeg kan tilslutte mig lovforslaget.

Landbrugsministeren (Henry Christensen): Ja, at der ligefrem kunne være politisk sprængstof i lovforslaget, det havde jeg ikke forestillet mig.

I øvrigt vil jeg gerne sige til hr. Niels Ravn, at den omstændighed, at der i lovforslaget er omregningstabeller, gør jo, at det er hensigten med det, at kontrakter, der er indgået på grundlag af kapitelstaksterne for andre kornsorter end byg, er fuldt ud gyldige, de skal så bare gå efter disse omregningstabeller.

I øvrigt skal jeg nøjes med at takke samtlige ordførere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, som tinget har besluttet at nedsætte angående forslag til lov om ændring af lov om landbrugsejendomme, forslag til lov om statens udlån til jordbrugsmæssige formål m. m., forslag til lov om tilskud til investeringer i landbrugets produktionsbygninger og forslag til lov om ændring af lov om udlån til yngre landmænd. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget Stetter har på medlem af folketinget Poul Møllers vegne meddelt mig, at denne på grund af sygdom ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 1 måned og derfor anmoder om, at der må blive bevilget ham orlov, og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

I skrivelse af dags dato meddeler boligministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter.

I overensstemmelse med en henstilling, som jeg har modtaget fra udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje. (Forhøjelse af ydelser til lægdommere og vidner m. v.), hvortil er henvist forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af international konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder og af international konvention om borgerlige og politiske rettigheder med tilhørende valgfri protokol, skal jeg foreslå, at det nævnte forslag til folketingsbeslutning i stedet for henvises til udvalget angående forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Forbud mod propaganda for krig og mod racediskrimination m. v.).

Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, vil jeg betragte det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Boligministeren (Hastrup): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter.

Den nye realkreditlov, der trådte i kraft den 1. juli 1970, gennemførte på flere områder ret vidtgående ændringer inden for den organiserede realkredit. Et af de formål, loven havde for øje, var en bedring af balancen på obligationsmarkedet, og der blev med henblik herpå gennemført regler bl. a. om nedsættelse af lånegrænserne. Navnlig for de eksisterende ejendommers vedkommende var der tale om ret betydelige nedsættelser. De maksimale lånegrænser blev fastsat til normalt 40 pct. af værdien mod de tidligere gældende 75 pct.

Loven omhandler alene de godkendte realkreditinstitutters udlånsvirksomhed og giver ikke regler for den långivning, der formidles på anden måde, men sådan långivning er hidtil typisk sket ved direkte låneforhold mellem långiver og låntager og ikke på grundlag af obligationsudstedelse.

Som loven er formuleret, er den ikke til hinder for, at der oprettes nye, ikke-god-